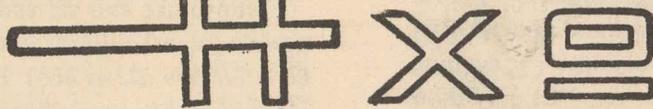

1117.-η ΚΑΤΙΝΑΝ ΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ
Μ.Μπότσαρη 7α - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ «ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ»

Εισιτήριο τροχιοδρόμου της Σμύρνης.

Αριθ. φύλλου 215

Αθήνα, Ιανουάριος 1981

ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ

Κατά τὸ ἀρξάμενον ἔτος 1981, ἡ Ἐνωσίς μας συμπληρώνει 45 χρόνια ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της. Κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα πολλὰ ἐπετελέσθησαν διὰ τῶν φιλοτίμων προσπαθειῶν τόσο τῶν μελῶν τῶν ἐκάστοτε διοικητικῶν συμβουλίων, ὅσον καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἐνώσεως.

Ἡ Ἐνωσίς μας συγκαταλέγει μεταξὺ τῶν μελῶν της, διακεκριμένους συγγραφεῖς καὶ γενικῶς πνευματικούς ἀνθρώπους, πάσης κατηγορίας, οἱ ὁποῖοι συνετέλεσαν σπουδαίως εἰς τὴν προώθησιν τῆς πραγματοποιήσεως τῶν σκοπῶν της, δι' ἀξιολόγων ἐργασιῶν, ἐκδόσεως βιβλίων, διαλέξεων καὶ ἄλλων πνευματικῶν ἐκδηλώσεων, πρὸς τοὺς ὁποίους, ὡς καὶ πρὸς πάντας, τοὺς καθ' οἷονδῆποτε τρόπον ἐνισχύσαντας τὸν σκοπὸν τῆς Ἐνώσεως, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐκφράζει τὰς θερμὰς εὐχαριστίας του καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Σωματείου μας.

Δὲν πρέπει ὅμως ἡ ὅλη προσπάθεια νὰ περιορίζεται μόνον εἰς τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τινα ἐκτὸς αὐτοῦ. Ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐνώσεώς πρέπει νὰ συμβάλλουν ἐνεργῶς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν της ἕκαστος ἀναλόγως τῶν δυνατοτήτων του καὶ τῆς εἰδικότητός του. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἅπαντα τὰ μέλη μας κατανοοῦν τὴν ἀνάγκη αὐτὴν καὶ προθύμως θὰ ἐργασθοῦν μετὰ ζήλου πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην. Θὰ ἔχουν οὕτω τὴν ἱκανοποίησιν ὅτι μετέχουν ἐνεργῶς καὶ προσωπικῶς εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐνώσεως καὶ ὅτι τὸ συντελοῦ-

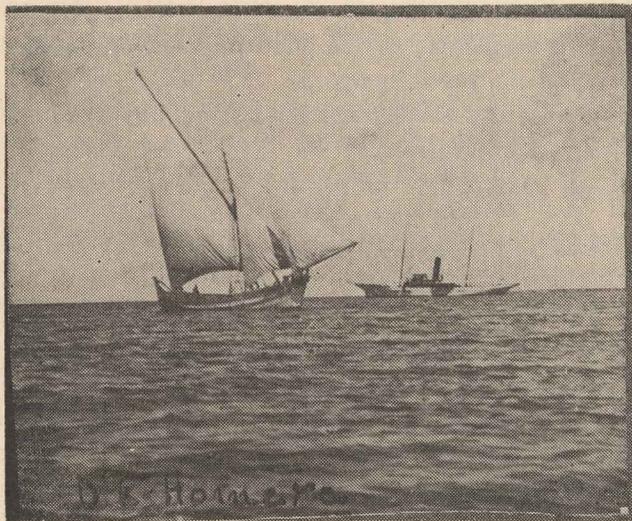
μενον ἔργον ὀφείλεται καὶ εἰς αὐτά, καὶ εἰς ἕνα ἕκαστον ἰδιαιτέρως.

Πρέπει νὰ τονισθῇ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ὅτι ἡ Ἐνωσίς μας ὡς κύριον σκοπὸν ἔχει, σύμφωνα μὲ τὸ καταστατικόν της, τὴν διάσωσιν καὶ διαφύλαξιν τῶν παραδόσεων καὶ ἀναμνήσεων τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Εἰς αὐτὸ ἀποβλέπουν αἱ ὑπ' αὐτῆς ὀργανούμεναι ἐκδηλώσεις. Ζωηρὰ ἐπίσης παραμένει πάντοτε ἡ μνήμη τῶν κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν Καταστροφὴν σφραγισθέντων κληρικῶν, πολιτῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπὸ τῶν ὀρδῶν τῶν βαρβάρων καὶ τὴν μνήμην αὐτῶν τιμᾶ κατὰ τὰς καθιερωθείσας πρὸς τοῦτο θρησκευτικὰς τελετὰς τὰς ὁποίας δὲν θὰ παύσῃ νὰ τηρῇ μὲ θρησκευτικὴν εὐλάβειαν.

Τὸ ἔργον τῆς Ἐνώσεως, τὸ ὁποῖον ἤρχισαν καὶ συνεχίζουσι οἱ γεννηθέντες ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, πρέπει νὰ συνεχισθῇ ὑπὸ τῶν νεωτέρων, τῶν γεννηθέντων στὴν ἐλεύθερῃ Ἑλλάδι ἐκ γονέων μικρασιατῶν. Πρέπει οὗτοι νὰ γίνουν μέλη τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων καὶ νὰ συνεχίσουσι τὸ ἔργον τῶν γονέων των διὰ νὰ διατηρηθῇ ἄσβεστος ἡ μνήμη τῶν Μικρασιατικῶν Πατρίδων.

Ἐπὶ τούτοις τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εὐχεται εἰς τὰ μέλη τῆς Ἐνώσεως μας νὰ διέλθουσι μὲ τὰς οἰκογενεῖας των μὲ ὑγίαν καὶ εὐτυχίαν τὸ νέον ἔτος 1981 καὶ ὅπως τοῦτο εἶναι ἀποδοτικὸν διὰ τὸ ἔργον τῆς Ἐνώσεως.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Συναντᾶται τὸ βαποράκι τοῦ Κορδελιῦ μὲ ἰστιοφόρο στὸν κόλπο τῆς Σμύρνης.

Φωτογραφία τοῦ Ἐμμανουὴλ Καρόλου Ὀμήρου, ἐμφανισθεῖσα ἀπὸ τὸ γιό του Ντίκ. (Προσφορὰ Χριστίνας Στεφ. Βεῖνόγλου).

Στοῦ Παπᾶ τὸ χωριὸ στὸ Κορδελιό.

Ἐρασιτεχνικὴ φωτογραφία τοῦ Ἐμμ. Καρόλου Ὀμήρου, ἐμφανισθεῖσα ἀπὸ τὸ γιό του Ντίκ. (Προσφορὰ Χριστίνας Βεῖνόγλου).

ΣΩΚΡΑΤΗ ΡΩΝΑ

«ΛΑΤΙΚΟ ΜΗΝΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ»

ΤΥΠΟΛΑΤΡΕΙΑ ΤΟΥ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Ο Άη-Βασίλης έρχοταν κάθε χρόνο με ριγάλα, φρούτα, γλυκά ήταν ο πιο κουβαρντᾶς ἄγιος. Κάθε παληά Σμυρνή, την παραμονή στον έσπερινό, θά έστελνε στον έφημέριο τῆς ένορίας τὸ κόνισμα τοῦ Ἁγίου με ἄρτον γιά τὸ Ὑψωμα. Καί τὴν ἄλλη μέρα, ξωλείτουρα, ὁ παπᾶς ἤθελε νά πάη στό σπίτι νά ψάλλη τὸ Ἀπολυτίκιον καί τὸ Μεγαλλνᾶριον τοῦ Ἁγίου: «Τὸν οὐρανοφάντορα τοῦ Χριστοῦ...».

Ἡ νοικοκυρά κρατοῦσε μιὰ ἄσπρη πετσέτα ἀνοιχτή καί ὁ παπᾶς βαστώντας τὸν ἄρτον τὸν ὕψωνε ἐκ τρίτου, ἀναφωνῶν:

«Μέγα τὸ ὄνομα...».

«Τῆς Ἁγίας Τριάδος», συνεπλήρωνε ἡ οἰκοδέσποινα.

«Πάτερ ὅσιε, βοήθει τοὺς δούλους σου», ξανάλεγε ὁ παπᾶς καί ἔκοβε ἀνάλογες μερίδες, εὐλοῖα γιά τὸς ἑορτάζοντας...

Στὸ Γιαμανλᾶρ ντάγ (ντάγ, λ. τουρκ. = βουνό), τὸ πρωὶ τῆς πρωτοχρονιάς, ὅταν ξυπνοῦσαν οἱ ἄνθρωποι, ἤθελε νά κυττάζουν τὸ βουνό καί νά εὐχηθοῦν: «Νά εἶναι στερεωμένοι ὅλο τὸ χρόνο». Ἄν τὸ βουνό ἦταν χιονισμένο, αὐτὸ σήμαινε ὅτι ὁ χρόνος θά τοὺς ἦταν εὐτυχησμένοι. Ξωλείτουρα σποῦσαν τὸ ρόδι.

Οἱ καλλικάντζαροι γιά τοὺς Σμυρναίους ἦσαν τραγόποδες, νάνοι καί χωλοί, καί τοὺς ἐφαντάζοντο καβάλλα σὲ γαϊδάρους ἢ σὲ πετεινοὺς.

Ἐπιστεῦετο ὅτι ὅσων ἡ σύλληψις γίνεται τῆ νύχτα τῶν Χριστουγέννων, αὐτοὶ ὅταν πεθάνουν γίνονται καλλικάντζαροι, διότι «ἐν ἁμαρτίᾳ συνέληφθησαν».

Γενικῶς, οἱ καλλικάντζαροι πείραζαν καί ἐνοχλοῦσαν τοὺς ἀνθρώπους, γι' αὐτὸ, οἱ γυναῖκες δὲν κάνανε νυχτέρι τὸ Δωδεκαήμερο, οὔτε γνέθανε, γιὰτὶ οἱ καλλικάντζαροι πήγαιναν καί τοὺς μέρδευαν τὰ γνέματα. Ὅπου περισσεύαν φαγητὰ τὸ βράδυ, τὰ τύλιγαν σὲ πανὶ καί ζωγράφιζαν πάνω ἕνα σταυρό, ἢ ἔβαζαν ἀντίδωρο. Ἐτσι τὰ ἀσφάλιζαν, γιὰτὶ ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα κακά, πὸν κάνανε οἱ καλλικάντζαροι, ἦταν νά μαγαρίζουν τὰ τρόφιμα, τὰ νερά, καί τοὺς τζεντζερῆδες. Ὅταν ἔβλεπε κανεὶς καλλικάντζαρους, γιά νά τοὺς διώξη ἔκανε τρεῖς φορές τὸ σταυρὸ του, καί ἔλεγε τὸ «Πάτερ ἡμῶν» ἢ τὸ «ξύλα κούτσουρα» τέλος σὲ πολλὰ μέρη, τῆ νύχτα τῆς παραμονῆς τῶν Φώτων ἄναβαν φωτιές γιά νά διώξουν τοὺς καλλικαντζάρους.

Γιά τὸν μοναστικὸν βίον τοῦ Ἁγ. Ἀντωνίου (17 Ἰανουαρίου) καί τὸν βαθμὸν τῆς ἀπαθείας του, πὸν εἶχε ὑπερβῆ τοὺς ὅρους τῆς φύσεως, οἱ Σμυρνηοὶ εἶχαν πλάσει περίεργους μύθους. Τῆ νέκρωσι τῶν παθῶν καί τὸν ἀσκητικὸν ἀγῶνα γιά τοὺς ὑπίσταυτους πειρασμοὺς ἐξηγοῦσαν μὲ τὸ ἐξῆς δίστιχο:

Τὰ δάχτυλα τ' Ἁγ' Αντωνίου
κάνουν ζουλούφια τοῦ μ.

Στὶς 30 τοῦ Γενάρη, ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, γιόρταζε ἡ Εὐαγγελικὴ Σχολή. Ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα ἡ Ἁγία Φωτεινὴ λαμπροκοποῦσε μέσα κι' ἔξω. Ὁ Μητροπολίτης μὲ τὰ χρυσᾶ ἄμφια καί τὴν πατερίτσα, σάν αυτοκράτορας πάνω στό θρόνο, ἔδιδε τ' ἀντίδωρο στοὺς προξένους, στοὺς ἐφόρους, στοὺς καθηγητᾶς καί μαθητᾶς τῆς Σχολῆς, κ' ὕστερα μὲ ἱερό ἐνθουσιασμό, μπρὸς ἡ μουσικῆ, τὰ λάβαρα, οἱ παπάδες μὲ τὸν Δεσπότη στὴ μέση σάν βασιλιᾶ, ξοπίσω τὰ ψηλὰ καπέλλα, τὰ χρυσᾶ γαλόνια, τ' ἄσπρα γάντια, οἱ «δονοράτοι» πήγαιναν στὴν μεγάλη αἴθουσα τῆς Σχολῆς πὸν ἦταν στολισμένη μὲ σμύρτα καί μὲ μιὰ πελώρια ἀγγλικὴ σημαία¹. Ἐκεῖ ὁ Γυμνασιάρχης, μὲ τὴ μούρη ρεδιγκότα, ἐκφωνοῦσε τὸν πανηγυρικόν, οἱ μαθητᾶι ἔψαλλαν τὸ ἀπολυτί-

(1) Διότι, ὡς γνωστόν, ἡ «Εὐαγγελικὴ» ἦτο ὑπὸ ἀγγλικὴν προστασίαν.

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

«ΚΕΝΤΡΟ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ»,

« Ε Ξ Ο Δ Ο Σ »

Μαρτυρίες ἀπὸ τὶς ἐπαρχίες τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς Μικρασίας περιλαμβάνει αὐτὸ τὸ ἔργο (εἶναι ὁ πρῶτος τόμος του, θά ἐκδοθοῦν ἄλλοι δύο). Εἶναι ἐκδοσὴ τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, πὸν ἱδρύσαν οἱ Μέλπω καί Ὁκτάβιος Μερλιέ.

Ἀπὸ τὸν τίτλο ὡς τὴν τελευταία σελίδα του, ὁ τόμος αὐτὸς (363 σελίδων) εἶναι ἕνα ἐθνικὸ ἀνατρίχιασμα κι ἕνας πόνος. Βασισμένο τὸ ὑλικὸ τοῦ ἔργου στὴν προφορικὴ παράδοση, μεγάλωνει ἀκόμα περισσότερο τὴ συγκίνηση καθὼς ξυπνᾶνε οἱ μνήμες, χίλιες φορές πὸ ἐντονες γιά τὶς Χαμένες Πατρίδες.

Εἶναι ἀποτέλεσμα 30χρονης ἐργασίας, τὰ κείμενα αὐτὰ συνεργατῶν ἐρευνητῶν τοῦ Κέντρου πὸν γύρισαν τοὺς προσφυγικοὺς συνοικισμοὺς καί κατέγραψαν τὰ περιστατικά, ὅπως τὰ ἔζησαν καί τὰ ἀφηγήθηκαν οἱ ἴδιοι οἱ Μικρασιάτες.

Ἡ ἐπιλογή τῶν κειμένων καί ἡ ἐπιμέλεια εἶναι τοῦ διευθυντῆ τοῦ Κέντρου Φώτῆ Ἀποστολόπουλου (πὸν χάθηκε πρόσφατα), ὁ ὁποῖος ἔγραψε καί τὴν πολυσέλιδη εἰσαγωγή—πολύτιμο δόκιμο τῆς ἱστορικῆς, κοινωνικῆς καί οἰκονομικῆς πορείας τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς Ἰωνίας. Προλογίζει ὁ καθηγητῆς Γεώργιος Τενεκίδης.

Οἱ μαρτυρίες ἀναφέρονται στὶς περιφέρειες Σμύρνης, Ἐρυθραίας (πὸν ἀποτελοῦν τὸ πρῶτο κεφάλαιο «Ἰωνία»), Αἰβαλιοῦ (Κυδωνιῶν), Μαγνησίας, Περγάμου (κεφάλαιο δεύτερο «Αἰολίδα»), Αἰδινίου, Ναζλιοῦ, Σωκιῶν, Μυλάσων, Μούγλων, Ἀλικαρνασσοῦ (κεφάλαιο τρίτο «Καρία»), Ἀδραμυττίου, Τσανάκκαλε, Μπαλοῦκεσερ (κεφάλαιο τέταρτο «Μυσία»), Ἀρτάκης, Ἀντάπαζαρ, Λεύκης, Κερναστῆς, Προύσας, Γκείβε-Ορτάκιοι, Πανόρμου, Κωνσταντινούπολης (κεφάλαιο πέμπτο «Βιθυνία»), Κασαμπά (κεφάλαιο ἕκτο «Λυδία»).

Εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἱστορία τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων καί τῶν τόπων τους, μικρὰ καί μεγάλα περιστατικά ἱστορημένα ἀπὸ στόματα μὲ λυγμικὲς φωνές γιά τρόπους ζωῆς πὸν ἔγιναν στάχτη καί γιά πρόσωπα πὸν ματοκυλίστηκαν.

Πολλὲς ἀνέκδοτες φωτογραφίες πλαισιώνουν τὶς μαρτυρίες τῆς «Ἐξόδου». Τὸ βιβλίο διατίθεται στὰ γραφεῖα τοῦ Κέντρου Ναυαρίνου 14, καί στὰ κεντρικὰ βιβλιοπωλεῖα τῆς Ἀθήνας.

κιον τῶν ἁγίων: «Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας...» καί οἱ εὐσεβεῖς πατριῶται ἔρριχναν τὰ μετζήτια καί τὶς λίρες στοὺς δίσκους ὑπὲρ τῆς Σχολῆς.

Ἀπὸ τὶς ὀνομασίες καί τὰ παρατσούκλια τοῦ Ἰανουαρίου παραθέτω τὰ πὸν χαρακτηριστικά:

Τρανὸς μῆνας, Κλαδευτῆς, Κρυαρίτης, Καλαντάρης, Μεγαλομήνας, Μεσοχειμῶνας.

Νά καί μερικὰ σχετικὰ ρητά:

Γενάρη μῆνα κλάδευε,
φεγγάρι μῆν ξετάξης.

Ὁ Γενάρης κι' ἂν γεννᾶται
τοῦ καλοκαιριοῦ θυμάται.

Τοῦ Γενάρη τὸ φεγγάρι
ἦλιος τῆς ἡμέρας μοιάζει.

Ὁ λαγὸς καί τὸ περδίκι
κι' ὁ κακὸς ὁ νοικοκύρης
τὸ Γενάρη χαίρονται.

ΑΛΗΘΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑ

Ἀφήγηση τοῦ κ. Β. ΣΙΤΑΡΕΝΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ἄς γυρίσουμε ὁμως στὸν περίπατο τῶν τριῶν φίλων. Πλάι στό Σπόρτικ Κλούπ εἶχε ἕνα μικρὸ κηπάκο καί πλάι του ἦταν ὁ κινηματογράφος τῶν Παρισίων τοῦ Κουτσουρά. Τότε δὲν εἶχανε κοινὸ ρεῦμα ὅπως σήμερον, ἀλλὰ ντῆζελ μηχανὴ πὸν γύριζε τὴ γεννήτρα καί παρήγαγε τὸ ρεῦμα. Πλάι στοῦ Κουτσουρά ἦταν τὸ καφενεῖο Κλωναριδῆ καί ἐκεῖ ἀπέναντι ἄραξε τὸ «Πατρίς» μὲ τὰ ἐδζωνάκια μὲ Διοικητὴ τὸ Ζαχαρόπουλο. Ἦμουν ἐκεῖ αὐτὴ τὴν ὥρα τῆ χαρούμενη καί εὐτυχισμένη πὸν κατέβαιναν τὰ ἐδζωνάκια μᾶς καί ἔμπαιναν στὴ γραμμὴ ἀνά τετράδες. Ἐγὼ ἀπὸ τὴ χαρὰ μου ἔξεχασα νά βγάλω τὸ φέσι καί ἐπῆγα σὲ μιὰ τετράδα καί ὁ τσολιάς μὲ κύτταξε καλὰ καί μὲ ἔδιωξε ἀπὸ κοντὰ του καί παρακολοῦθοῦσα ἀπὸ μακριὰ πὸν βαδίζανε γιά τὸ Διοικητήριο. Αὐτὴ τὴ μέρα δὲν θά τὴν ξεχάσω ἀλλὰ καί ἐκεῖνο τὸ Σάββατο πὸν ἦλθαν οἱ Τοῦρκοι, δὲν ξεχνιέται.

Τώρα ὁ περίπατος τῶν τριῶν φίλων. Στοῦ Κλωναριδῆ πλάι εἶναι τὸ μεγάλο καφενεῖο Κρέμερ μὲ τὸν Βερχανέ του, δηλαδὴ ἀπ' ὅπου βγαίνει ἀπὸ τὴν Προκουμαία στό Παρραλλέλι. Προχωρώντας εἶναι ἡ λέσχη τῶν Κυνηγῶν, ὁ φοῦρνος τοῦ Καρούσου, τὸ Καφενεῖο Χρυσοῦς Ἀπιδιῶν, τὸ Θεατρικὸ Μαργούση πὸν τραγουδοῦσαν διάφορες κοπέλες. Καί στὴν ἀπέναντι μεριά ἦταν τὸ Κουμερκάκι, ἡ σκάλα γιά τὰ παποράκια τοῦ Κορδελιοῦ καί περιχώρων. Στὴ Σκάλα ἦταν τὰ ἐκδοτήρια εἰσιτηρίων καί προχωρώντας εἶναι τὸ λιμάνι τῶν φορτηγῶν καραβιῶν καί τὸ Μεγάλου Κουμερκάκι γιά τὰ ἐμπορεύματα. Ἄχ, μετὰ ἦταν ἡ πλατεῖα Διοικητηρίου μὲ τὴν πλατεῖα του, τὸ συντριβάνι καί τὸ ρολοῖ του. Διοικητῆς τότε τῆς Σμύρνης ἦταν ὁ Νουρεντίν Πασᾶς, ὁ ἄσπρονδος ἐχθρὸς τοῦ Μητροπολίτη Χρυσόστομου καί φίλος τοῦ Στεργιάδη πὸν ἦταν ὁ Ἀρμωστής τῆς Σμύρνης καί ὁ κακὸς δαίμων αὐτῆς.

Καί συνεχίζω, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴν δεξιὰ πλευρά, ὅπως στεκόμθα στὴν ἀρχὴ τοῦ δρόμου Ἰσηγόνη, ἀντίκρου ἔχουμε τὸ Μεγάλου Καζάνι τοῦ Ἀεριοφωτος. Ἐκεῖ ἔχει ἕνα ἰδιωτικὸ δρομάκι μὲ ἕνα μικρὸ ἀλευρόμυλο τοῦ Χατζαντῶνη, τὸ «μυλαράκι» ὅπως τὸ λέγουν. Ὁ δρομάκος αὐτὸς εἶναι ἀπέναντι μᾶς ἀφοῦ διασταυρωθεῖ μὲ ἕνα μεγάλο ἀμαξωτὸ δρόμο ὅπου εἶναι τὸ Νεκροταφεῖο τῆς Σμύρνης καί πρὶν ἀποδημήσει εἰς Ἀθήνας, ὁ Πανιώνιος Ποδοσφαιρικὸς ὄμιλος. Πλάι, ὁ «Ἀπόλλων», ποδοσφαιρικὸς ὄμιλος καί ἀπέναντι του ἦταν τὸ τένις τοῦ κ. Φιλιπούτση πὸν ἔπαιζαν τένις καί ἐμεῖς παιδιὰ ἐτρέχαμε καί πιάναμε τὰ τόπια καί τοὺς τὰ ἐφέρναμε καί μᾶς ἔδιναν ἕνα μεταλικὴ ἢ καμμιά χαλασμένη μπάλα νά παίξωμε.

Ὁ καρποδόδρομος αὐτὸς ἐσυγκοινωνοῦσε μὲ ὅλη τὴν ἐνδοχώρα ὅπως καί σὲ μᾶς ἡ Ἱερά Ὁδὸς πὸν συγκοινωνεῖ μὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα.

Προχωρώντας οἱ τρεῖς φίλοι συναντοῦν ἀριστερὰ τους τὸ τὸ καινούργιο ἐργοστάσιο χαρτοπεῖον Βιδωρῆ πὸν ἔβγαλε πρῶτος τὰ καλαντάρια.

Κάθε φύλλο καί μιὰ ἱστορία. Τότε δὲν ὑπῆρχαν αυτοκίνητα καί τί ἐσκέφθη ὁ βιομήχανος. Ἐκανε 10 ἀραμπαδάκια καί ἰσάριθμα γαϊδουράκια, τὰ ἐφόρτωσε χαρτικὰ καί ἔκανε παρέλαση καί ἀφοῦ στὰ ἀραμπαδάκια κρέμασε πολλὰ καλαντάρια μὲ τὴ φίρμα τοῦ Βιδωρῆ—Χαρτοβιομηχανία, τὰ μόλυσε στοὺς κεντρικοὺς δρόμους. Ἐκανε καί κάτι πὸν ἐξυπνο, ἔκοψε καί μιὰ ἐπιταγὴ σὲ τούρκικη Τράπεζα, μιὰ ἐπιταγὴ 100 χρυσῶν λιρῶν γιά τὴν Τούρκικη ἡμισέληνο, πρῶτη φορά ρωμιὸς ἔκανε τέτοια προσφορά, καί τὸν ἀπένημαν τὸν τίτλο τοῦ Πασᾶ. Αὐτὸς ἦταν ὁ Βιδωρῆς Πασᾶς.

Προχωρώντας οἱ τρεῖς φίλοι φθάνουν στὸν ἀλευρόμυλο Μ. Καρμανιόλου. Δεξιὰ μᾶς τώρα ἔχουμε ἄλλον ἀλευρόμυλο τὸν Κουζουνιέρη ἢ Πιτακοῦ, Γαλλικῆς ἰδιοκτησίας καί παρα-

Ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸν μοιραῖο Αὐγούστο τοῦ 1922

Τοῦ ἸΩΑΝΝΟΥ Κ. ΑΚΡΙΘΑΚΗ
Δημοτικοῦ Συμβούλου Ἀθηναίων

Βράδυ Παρασκευῆς 26ης Αὐγούστου 1922, μὲ τὸ Ἰουλιανὸ ἡμερολόγιο, τὸ τελευταῖο βράδυ πὸν ζοῦν ἐλεύθερα οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ μου, τοῦ Βουρνόβα. Οἱ δρόμοι τοῦ χωριοῦ ἔχουν καταληφθῆ ἀπὸ πρόσφυγας πὸν ἔχουν κατέβει ἀπὸ τὰ περίξ τοῦ Βουρνόβα χωριά, ἡ ἀγωνία εἶναι ζωγραφισμένη εἰς ὄλων τὰ πρόσωπα, ἀπὸ μακριὰ ἀκούονται πυροβολισμοί.

Μετὰ ἀπὸ μερικὰς ὥρας αἱ ὀρδαὶ τῶν τσέτηδων τοῦ Μπεχλιβᾶν θά εἰσελθοῦν γιά νά σφάξουν, νά ἀτιμάσουν, νά καύσουν καί νά ἐνσπεύρουν τὴν καταστροφὴν καί τὸν ὄλεθρον.

Οἱ νοικοκυραῖοι τοῦ χωριοῦ ἔρχονται εἰς συμφωνία μὲ τοὺς συγχαριανοὺς Τοῦρκους νά σώσουν τὸ χωριὸ καί ἀποφασίζου νά σχηματίσουν πολιτοφυλακὴν ἀπὸ Χριστιανοὺς καί Τοῦρκους γιά νά προφυλάξουν τὰ στίτια των καί τὰς οἰκογενείας των ἀπὸ τὰ τυχὸν ἐξτρεμιστικὰ στοιχεῖα.

Τὴν πρωτοβουλία τῆς δημοουργίας τῆς πολιτοφυλακῆς ἀναλαμβάνουν οἱ προύχοντες τοῦ χωριοῦ μᾶς, μετὰξ τῶν ὁποίων καί ὁ ἀείμνηστος πατέρας μου, καί ἀναθέτουν τὴν ἀρχηγίαν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ἀγγλου εὐπατρίδου Βίτελ, ταγματάρχην τοῦ Ἀγγλικοῦ στρατοῦ, ὀνόματι Γκοντφρέη, τραυματία τῆς μάχης τῶν Δαρδανελίων.

Κατὰ τὰς 10 τὸ βράδυ, γιά τὸ χωριὸ μᾶς μαῦρα μεσάνυκτα, ἔρχεται στό σπίτι μᾶς ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας μου κρατώντας ἕνα βραβύκανο ὄπλο καί μᾶς ἀναγγέλλει ὅτι τὸ χωριὸ μᾶς εἶναι καθ' ὅλα ἀσφαλές, ἀπὸ τυχὸν ἐπιδρομὴν ἀναρχικῶν στοιχειῶν καί ὅτι, ὅπως τοὺς διαβεβαίωσαν οἱ Ἀγγλοὶ καί Γάλλοι κάτοικοι τοῦ χωριοῦ μᾶς, ὁ Τουρκικὸς στρατὸς εἰσερχόμενος στὸν Βουρνόβα, θά φανῆ πολιτισμένους καί δὲν θά πειράξη κανέναν ἀπὸ τοὺς κατοίκους, οἱ σύμμαχοί μᾶς δὲ Ἀγγλοὶ καί Γάλλοι ἐγγυῶνται γιά τὴν ζωὴν καί τὴν τιμὴν μᾶς.

Ὅποια εἰρωνεία! Μᾶς ἔρριξαν στάχτη στὰ μάτια γιά νά δώσουν τὸ χωριὸ μᾶς βορὰ τῶν ὀρδῶν τοῦ Κεμάλ, πολὺ χειροτέρων τῶν ὀρδῶν τοῦ Τζεγκίς Χάν.

Εἰς παρατήρησίν μου πρὸς τὸν πατέρα μου, ὅτι δὲν ἔχω καμμίαν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν πολιτισμὸν τῶν Τοῦρκων οὔτε εἰς τὰς ὑποσχέσεις τῶν Ἀγγλογάλλων καί ὅτι οἱ Τοῦρκοι θά σφάξουν καί θά δηώσουν μὸλις εἰσελθοῦν εἰς τὸ χωριὸ μᾶς, ὁ ἀείμνηστος πατέρας μου μὲ διέκοψε: «κάνε ἐσὺ τὴν δουλειὰ σου» ἔμαθες πέντε γράμματα καί τᾶμαθες ὄλα. Οἱ σύμμαχοί μᾶς εἶναι ἐγγυηταὶ τῆς τάξεως καί τῆς ἡσυχίας».

Λόγω τοῦ νεαροῦ τῆς ἡλικίας μου, ἠναγκάσθη νά ὑποχωρήσω εἰς τὴν γνώμην τῶν πρεσβυτέρων καί νά ἀποσυρθῶ γιά ὕπνον.

Τὸ πρωὶ τῆς ἐπομένης, τὸ μοιραῖο Σάββατο τῆς 27ης Αὐγούστου, ξύπνησα πρωὶ μὲ ἀγωνία, γιά νά προλάβω τὸ τραῖνο (Συνέχεια στὴν 8 σελίδα)

πλευρῶς τοῦ Μύλου ἦταν τὸ κλαστήριο πὸν ἐργαζόντανε πάνω ἀπὸ 450 γυναῖκες, κορίτσια καί ἄνδρες. Μεγαλύτερη ἐκμετάλευση ἀνθρωπίνης ἐργασίας δὲν μπορούσε νά γίνει. 6 τὸ πρωὶ μὲ 7 τὸ βράδυ ἐσφύραγε ἡ μπουρὸ τοῦ Κλαστουργίου, ἡ πρῶτη στὶς 5 καί ἐξύπναγε ὄλη ἡ Σμύρνη. Στὶς 6 τὸ πρωὶ ἔπρεπε τὸ προσωπικὸ νά κτυπίσει κάρτα ἢ δὲ ἄλλιως ἐπερίμενε στὶς 9 μετὰ τὸ πρωῖνὸ κολατσιὸ (8:1/2) γιά νά κόψουν κάτι στὸν ἐργαζόμενο ἐπειδὴ ἄργησε. Πὸν νά κάνει τὰ παράπονά του. Ἄν μιλοῦσε ζητώντας τὸ δίκιο του τὸν ἐδιώχων καί ἀπὸ τὴ δουλειὰ. Δὲν ὑπῆρχε οὔτε Σωματεῖο οὔτε Συνομοσπονδία ὅπως τώρα. Αὐτὸ ἦταν τὸ Κλαστήριο τρομερῆ ἐκμετάλευση τοῦ ἀνθρώπου. (Ἡ Συνέχεια στὸ ἐπόμενο)

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Ο κύριος ομιλητής της βραδιάς, πρώην Αντιπρόεδρος της Ένώσεως μας και Επίτιμος Γεν. Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης κ. Μαρίνος Ξηρέας.

Ο Καθηγητής και Ακαδημαϊκός των Παρισίων Δρ Π. Καραπέτρος στο βήμα. Διακρίνονται ο κ. Π. Χαλδέζος, Πρόεδρος της Έστιας Ν. Σμύρνης, ο Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Ένώσεως Σμυρναίων, κ.κ. Κ. Παυλίδης και Μ. Καλλιγένης.

Η Ένωσίς μας τιμώντας τον Λογοτέχνη και διακεκριμένο Συγγραφέα, τον άσχηστο νοσταλγό της Ίωνίας Νίκο Μηλιώρη, του αφιέρωσε ειδική βραδιά τον περασμένο μήνα και συγκεκριμένα στις 17 Δεκεμβρίου.

Τήν έναρξη της τελετής έκαμε ο Πρόεδρος μας κ. Κίμων Παυλίδης.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΜΑΣ

«Η Ένωσις Σμυρναίων, εκτιμώντα βαθύτατα το συγγραφικόν έργον και την έν γένει προσφοράν εις την Μικρασιατικήν Ίδέαν του έπιτίμου μέλους της και διακεκριμένου συγγραφέως κ. Νίκου Μηλιώρη, καθώς και τας πολυτίμους υπηρεσίας τας όποιās ούτος επί σειράν έτών προσέφερεν εις την Ένωσίς μας, άπεφάσισε να του αφιέρωση την σημερινήν τιμητικήν εκδήλωσιν, ως έλάχιστον δείγμα αναγνωρίσεως του έργου του και των υπηρεσιών του έν γένει.

Ο Νίκος Μηλιώρης έγεννήθη εις τὰ Βουρλά της Μικράς Ασίας, άπεφοίτησεν από την Εδαγγελικήν Σχολήν της Σμύρνης και έν συνεχεία από την Στρατιωτικήν Σχολήν Επιμελητείας και Διαχειρίσεως, έξελιχθείς μέχρι του βαθμού του Συνταγματάρχου. Είναι τακτικόν μέλος της Έθνικής Έταιρίας Έλλήνων Λογοτεχνών, έπιτίμον μέλος της Ένώσεως Σμυρναίων και μέλος της Έπιτροπής συντάξεως των Μικρασιατικών Χρονικών. Διέτέλεσε Σύμβουλος της Ένώσεως Σμυρναίων, της Βιβλιογραφικής Έταιρίας της Ελλάδος και του Ίωνικού Συνδέσμου Νέας Ίωνίας, ως και Διευθυντής συντάξεως της Μικρασιατικής Ήχους και μέλος του Συμβουλίου Στεγάσεως του Ύπουργείου Προνοίας.

Το συγγραφικόν του έργον είναι εδύρατον και άποτελεί αξιόλογον συμβολήν εις την έρευναν και αξιολόγησιν των λαογραφικών και ιστορικών στοιχείων του Έλληνικού Πολιτισμού της Ανατολής. Συνέγραψε και έξέδωκε 32 βιβλία μικρασιατικού περιεχομένου, άναφερόμενα όχι μόνον εις την γενέτειράν του, αλλά και εις την Σμύρνην και την Μικράν Ασίαν γενικότερον, τὰ όποια τον άναδεικνύουν έμπειρον λαογράφον και ιστορικόν συγγραφέα. Εκτός των άνωτέρω βιβλίων έδημοσίευσε και πλείστας μελέτας και άρθρα σχετικά με τόν Μικρασιατικόν Έλληνισμόν, εις περιοδικά και έφημερίδας.

Διά τόν έν γένει έργον του ο Νίκος Μηλιώρης έτυχε τιμητικών διακρίσεων, τόσον παρά της Πολιτείας, όσον και της Ακαδημίας Αθηνών, ως και της Έστιας Νέας Σμύρνης και της Ένώσεως μας.

Περί του έργου του κ. Νίκου Μηλιώρη θα όμιλήση ο πρώην Αντιπρόεδρος της Ένώσεως μας και Επίτιμος Γενικός Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσεως κ. Μαρίνος Ξηρέας, ο δε Σμυρναίος ποιητής και ήθοποιός κ. Γεώργιος Μετσόλης ως και ή καλλιτέχνης του Έθνικού Θεάτρου κ. Άννα Πολυτίμου θα άναγνώσουν άποσπάσματα από τὰ συγγράμματα του τιμωμένου. Μεθ' ούθα του άπονεμηθή τιμητικόν δίπλωμα και τó χρυσούν μετάλλιον της Ένώσεως Σμυρναίων.

Μεταξύ μας εδρίσκειται ο εκ Βαϊνδερίου της Μικράς Ασίας Καθηγητής των Πολιτικών και Οικονομικών Έπιστημών του Πανεπιστημίου των Παρισίων και τακτικόν μέλος της Ακαδημίας Έπιστημών των Παρισίων κ. Παύλος Καραπέτρος, ο όποιος έξεδήλωσε την έπιθυμίαν να όμιλήση δι' ολίγων διά τó έργον του κ. Μηλιώρη και θα του δοθή ο λόγος εϋθός μετά τόν όμιλούντα.

Και τώρα θα σας άναγνώσω χαιρετισμόν του μέλους μας κ. Άνδρέα Ταταρίδη διά τόν κ. Μηλιώρη, τόν όποιον μάς στέλλει από την Ζάκυνθον».

Ο ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ Κ. Α. ΤΑΤΑΡΙΔΗ

«Επειδή ο κ. Νίκος Μηλιώρης άποτελεί ένα από τούς σημαντικότερους παράγοντες του Προσφυγισμού και έπιλεκτο Μέλος του Πνευματικού κόσμου της Χώρας μας, άν και εκ γονέων Ποντίων, φρονώ ότι δέν άποτελώ «παραφωνία» στην άποψινή έορταστική σας συγκέντρωση, άν «καταθέσω» την καλή μου μαρτυρία υπέρ του τιμωμένου άνδρός. Άντίθετα, κάποιου χρέος προς τó τιμώμενο πρόσωπο με ώθει να πω κι' εγώ δυό λόγια γι' αυτόν.

Συγχαρητήρια, κατ' άρχήν, άρμόζουν στην κορυφαία Οργάνωση των Ίωνων άδελφών μας, την Ένωσή Σμυρναίων, πού διάλεξε τουτò Μέλος του (τόν Νίκο Μηλιώρη) να τιμήσει στην άποψινή της εκδήλωση, διότι ο κ. Νίκος Μηλιώρης, με τó έν γένει πλούσιο, Μικρασιατικό, κατά πλείστον, πνευματικό του έργο, μάς ένεφύσησε την άγάπη και την άφοσίωση προς ό,τι τó Μικρασιατικό. Κάθε του κείμενο και μιá άκόμη εκδήλωση για κείνα τὰ άγια Χώματα.

Βέβαια Σεις όλοι, πού τώρα θεωρείσθε ή «παλιά φρουρά» άπ' ό,τι άπόμεινε άπ' τή θύμηση των Άλησμονήτων Πατρίδων του Έλληνισμού της Ανατολής, έχετε προσφέρει (και έξακο-

ΓΙΑ ΤΟ ΝΙΚΟ ΜΗΛΙΩΡΗ

→ λουθείτε να προσφέρετε) πολλά για την διάσωση και την διατήρηση του Πνευματικού κλπ. θησαυρού εκείνων των Πατρίδων, μα — άς μου επιτραπεί ή έξαιρέση τούτη την χαρούμενη στιγμή — ή συμβολή του κ. Νίκου Μηλιώρη σ' αυτόν τόν τομέα και σημαντική λογίζεται και έπίμονη είναι!

Συμμετέχοντας, λοιπόν, νοερά στην ώραία αυτή Πνευματική Σας εκδήλωση πού διοργανώσατε προς τιμή του κ. Νίκου Μηλιώρη, εύχομαι από βάθους καρδιάς να τόν έχουμε κοντά μας για πολλά χρόνια άκόμη, ώστε να χαιρώμαστε και την νεανική του πνευματικότητα και την άπαρασάλευτη πίστη του στο Μικρασιατικό Ίδεώδες, πού τόσο πιστά και άφοσιωμένα ύπηρετεί!

Στη συνέχεια έλαβε τó λόγο ο άξιαγάπητος καθηγητής των Παρισίων κ. Παύλος Καραπέτρος, Έπίτιμος του Παναγιώτου Τάφου, του όποιου δυστυχώς δημοσιεύουμε μερικά άποσπάσματα από τó λόγο του, λόγω περιορισμού χώρου στην έφημερίδουλα μας.

Ο Δρ Π. ΚΑΡΑΠΕΤΡΟΣ ΕΙΠΕ

«Στη λογοτεχνία μας, όπως άλλωστε και στις λογοτεχνίες των άλλων λαών, υπάρχουν δύο τύποι συγγραφέων, οί πολυγράφοι και οί όλιγογράφοι. Φυσικά, εκείνο πού έχει σημασία δέν είναι άν ο συγγραφέας εντάσσεται στην μιá ή στην άλλη κατηγορία. Σημασία έχει, άν γράφει ή όχι καλά, άν έχει να έπιδείξη ποιότητα. Τά λέω αυτό γιατί επικράτησε ή αντίληψη ότι οί πολυγράφοι στεροϋνται ποιότητας ενώ, αντίθετα, οί όλιγογράφοι γράφουν τόσο λίγα γιατί τυραννικά άναζητούν τó τέλειο. Λάθος... Η ποιότητα είναι ζήτημα ταλέντου, όχι άριθμού σελίδων. Και ή πληθωρικότητα είναι συχνά άπόρροια άνάλογης ιδιοσυγκρασίας, πού έχει πολλά να πει, πολλά να μεταδώσει, πολλά να θίξει.

..... Έκρινα σκόπιμα να προτάξω όλα αυτά, γιατί ο Νίκος Μηλιώρης είναι ένας πληθωρικός συγγραφέας, συσσωρεύει χρόνο με τó χρόνο, σελίδες στο ένεργητικό του, χωρίς άνάπαυλα. Όμως ο πολυγράφος αυτός, όχι μόνο είναι ένας από τούς συγγραφείς μας πού πολύ διαβάζονται, άλλ' είναι κυρίως αξιόλογος πεσφυγικός, πού τó σύνολο του έργου του προκαλεί δέος όχι τόσο για τόν όγκο, όσο για τó μόχθο πού προϋποθέτει.

..... Αγάπησα και εκτίμησα τόν κ. Μηλιώρη όχι μόνον για τó έργο του αλλά για τή στάση του στη ζωή. Πενήντα όλόκληρα χρόνια τὰ προσφέρει στη τέχνη του. Τόν έξερεύνησα σε βάθος. Οί νέοι τόν ξερουν, τόν διαβάζουν, τόν αγαπούν. Πριν πολλά χρόνια στο Παρίσι έπεσε στα χέρια μου ή έφημερίδα ο «Προσφυγικός Κόσμος» και διάβασα κάποιον άρθρο του πού μου έκαμε βαθιά έντύπωση και τέτοια γοητεία πού από τότε άρχισα να διαβάξω τὰ βιβλία του και δέν μπορώ να τ' αφήσω άπ' τὰ χέρια μου.

..... Κόριε Πρόεδρε, αγαπητοί άντάξιοι Σύμβουλοι,

Όπως γνωρίζομε, ή πολιτεία δέν δείχνει τó άπαιτούμενο ενδιαφέρον συστηματικά για τόν λογοτέχνη, τόν άνθρωπο εκείνον πού είναι ο εκφραστής του ύψηλου πολιτιστικού επιπέδου του Έθνους.

Τόν θυμάται όταν κινδυνεύει ή πατρίς και τόν καλεί για να έμψυχώσει και συντηρήσει την έθνικην παράδοσιν του λαού και να συνεχίσει τούς πνευματικούς άγώνες του. Πολύ σπανίως, κάποτε-κάποτε, θυμάται κανένα για να τόν τιμήσει. Γενικά ύπάρ-

Ο άσχηστος νοσταλγός και όμητης της Μικρασιατικής Ίδέας, τιμώμενος Νίκος Μηλιώρης.

χει μιá άρνηση να άναγνωρίζουν άνθρωπους πού έχουν δημιουργήσει όρισμένα πρότυπα, όπως ο Μηλιώρης.

Σεις οί πνευματικοί άνδρες άντελήφθητε, κατανοήσατε την ύψηλήν άποστολήν του λογοτέχνη, του ποιητή, του πεζογράφου, ότι όλοι αυτοί ύπηρετούν ιδέες και όχι πρόσωπα και τó χρέος τó όποιον έχετε σ' αυτούς και έλάβατε παμψηφεί την άπόφασιν όπως τιμήσετε τόν πρωτοπόρον, τόν εκλεκτόν διανοούμενον Μικρασιάτην Νίκον Μηλιώρη.

Ο Θεός να σου δίνει δύναμη, για νέες δημιουργίες. Θέλω να σφιξω τó ευγενέστατο χέρι σου, ένα χέρι πού γράφει τόσα ώραία μεταδίδοντας τόν ψυχικόν κόσμον της ώραιότητας πού κρύβεις μέσα σου».

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΜΝΗΜΟΣΥΝΗΣ Κ. ΧΡ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ

Μετά τόν όμιλητήν Καθηγητήν και Ακαδημαϊκόν των Παρισίων κ. Παύλον Καραπέτρον ο Πρόεδρος της Ένώσεως Σμυρναίων έκάλεσεν εις τó βήμα τόν Μικρασιάτην Ίατρον και Γενικόν Γραμματέα της Προσφυγικής Οργάνωσης ΕΘΝΙΚΗ ΜΝΗΜΟΣΥΝΗ κ. Χρυσόστομον Θεοδωρίδην.

Ο κ. Θεοδωρίδης ειπεν ότι δέν θα άναλύση τó αξιόλογον συγγραφικόν έργον του τιμωμένου, διότι τούτο είναι γνωστόν εις όλόκληρον τόν προσφυγικόν κόσμον της Χώρας και έξέφρασε την εκτίμησιν, την άγάπην και τόν θαυμασμόν του προσφυγικού στοιχείου προς τόν άκάματον και διαπρηπύ εκ Βρυούλων Μικράς Ασίας Λογοτέχνην και Συγγραφέα κ. Νικόλαον Μηλιώρην και προέτεινε τελικώς όπως ο Νικόλαος Μηλιώρης άνακηρυχθή Αξίος σκαπανεύς και βάρδος της προσφυγικής Μνημοσύνης και άσχητος νοσταλγός και Ύμνητης της Μικρασιατικής Ίδέας και του ύπέροχου Έλληνισμού της Ανατολής.

Μετά τόν κ. Θεοδωρίδη, τó λόγο έλαβε ο κύριος όμιλητής, ο εκλεκτός φιλόλογος και ο Επίτιμος Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσεως κ. Μαρίνος Ξηρέας, πρώην Αντιπρόεδρος της Ένώσεως Σμυρναίων, ο όποιος σκιαγράφησε άριστοτεχνικά τή βιογραφία και τó τεράστιο Έργο του τιμωμένου Νίκου Μηλιώρη.

Η πολλή ένδιαφέρουσα όμιλία του κ. Ξηρέα θα δημοσιευθεί στο προσεχές φύλλο μας μαζί με στιγμιότυπα από την φιλολογική αυτή βραδιά καθώς και τὰ όνόματα των μελών και των φίλων της Ένώσεως μας πού με τόση άγάπη τίμησαν τόν «άξιο σκαπανέα», Νίκο Μηλιώρη.

Μετά τις όμιλίες ή εκλεκτή ήθοποιός κ. Άννα Πολυτίμου (Συνέχεια στην έπόμενη σελίδα)

**ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ
ΓΙΑ ΤΟ ΝΙΚΟ ΜΗΛΙΩΡΗ**

(Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα)

μου - Παπακωνσταντίνου και ο λαμπρός Σμυρναίος ήθοποιός του Έθνικού Θεάτρου κ. Γεώργιος Μετσόλης διάβασαν αποσπάσματα από τα έργα του Μηλιώρη μεταδίδοντας στο κοινό όλο τον παλμό που δονεί το γραπτό λόγο του Νίκου Μηλιώρη. Τα θερμότερα χειροκροτήματα που ακολούθησαν ήταν η επιβράβευση της τέχνης των.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος της Ένώσεως Σμυρναίων απέδωσε ειδικό δίπλωμα τιμής και χρυσό αναμνηστικό μετάλλιο στον τιμώμενο. Το λόγο έλαβε ο Νίκος Μηλιώρης. Βαθειά συγκινημένος ευχαρίστησε τους οργανωτές για την δλη εκδήλωση ή οποία του δημιουργεί υποχρεώσεις τις οποίες πάντα θα προσπαθεί να εκπληρώνει.

Στην τελετή παρίσταντο ή ποιήτρια σύζυγος του τιμώμενου κ. Ρίτα Μηλιώρη—ποίησης της οποίας δημοσιεύουμε— ή πολιτικός μηχανικός γιός του κ. Εύαγγελος Μηλιώρης με τη σύζυγό του, κόρη του εκ Κάτω Παναγιάς της Έρυθραίας Κου Νικολάου Ίωάν. Θεοφανίδου, ιδιοκτήτου και διευθυντού του Έκδοτικού Όργανισμού της Ελλάδος.

ΝΑΤΑΛΙΑ ΓΚΟΥΦΑ

ΣΜΥΡΝΗ

Πέτρα βαριά της ξενιτιάς τ' άσπρο χαλίκι του γιαλού κι' ή φλοΐσβος θρήνος έφτασε άπ' τ' άχρογιάλι πέρα ή πύρινη γλώσσα, Σμύρνη μου, που σ' έζωσε του χασμουλάσιμου άσβυστη φλόγα στην καρδιά, που καίει νύχτα-μέρα.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΑΚΗΣ

Καλές γιορτές καλή χρονιά υγεία και χαρά από την **MISKO**

MISKO ΜΑΚΑΡΟΝΙΑ ΚΟΡΥΦΑΙΑΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

**ΑΥΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΡΑΣΗΜΟ
ΣΤΟΝ Π. ΕΝΕΠΕΚΙΔΗ**

Βιέννη — Ό καγκελλάριος της Αυστρίας κ. Κράϊσκυ επέδωσε τό χρυσό παράσημο στον Έλληνα καθηγητή του Πανεπιστημίου της Βιέννης κ. Πολ. Ένεπεκίδη για τις υπηρεσίες του προς την αυστριακή Δημοκρατία.

Η Ένωσις Σμυρναίων απέστειλε τό κάτωθι τηλεγράφημα:

DIKTIKON SYMBOULION ENOSEOS SMYRNEON
SYNHERI DIA GENOMENI IS YMAS YPSISTIN TIMIN
APONOMIS CHRYSOY PARASIMOY EK MEROUS KAN-
GELARIOY AYSTRIAS (STOP)

Ο PROEDROS K. PAVLIDIS
ΟGEN. GRAMMATEAS T. VEZYRGIANNIS

Η άπάντηση του κ. Ένεπεκίδη:

Αξιότικε Κύριε Πρόεδρε,

Υπήρξα πολύ ευαίσθητος άπέναντι στο συγχαρητήριο τηλεγράφημά σας. Σας ευχαριστώ και σας παρακαλώ να διαβίβασετε την ευγνωμοσύνη μου προς τά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένώσεως Σμυρναίων. Η άναγνώριση του ταπεινού μου έργου εκ μέρους και της Αυστριακής Πολιτείας, άντανακλά την τιμή, άναγκαία σ' όλα τά σκορπισμένα παιδιά της μεγάλης Μικρασιατικής Οικογένειας. Ειδικότερα για τόν ιστορικό δέν ύπάρχουν «Χάμένες πατρίδες». Υπάρχει ή μεγάλη πατρίδα, ή Γη της Μικράς Άσίας, εκεί όπου ό άνθρωπος φωτισμένος από μέσα, άφησε τό μύθο κι' άνακάλυψε εκπληκτους την επιστήμη να μιλάει και να σκέφτεται στη μητρική μας γλώσσα. Άπ' αυτό τό θαύμα του ανθρώπινου νου τρεφόμεστε άκόμη, κι' αυτό υπηρετούμε — ό καθένας κατά τις δυνάμεις του — όπου κι' άν βρισκόμαστε. Οί πατρίδες μας στην Μικρά Άσία μπορεί ν' άλλαξαν άφέντες κι' όνόματα. Άλλ' αυτό που κλείνουν μέσα τους δέν καταστρέφεται, γιατί είν' άνεξάρτητο άπ' τις έξωτερικές περιπέτειες του ανθρώπου. Είναι ή ίδια ή Άνθρωπιά — τό πνεύμα της και ή άξιοπρέπειά της.

Π. ΕΝΕΠΕΚΙΔΗΣ

**50ΧΡΟΝΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ
ΝΙΚΑΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΙΩΣ**

ΤΟ «ΧΡΥΣΟ Ίωβηλαίο» της γιόρτασε ή Ένωση Σμυρναίων Νικαίας και Πειραιώς, τόν περασμένο μήνα. Κατά τόν γιορτασμό, στην αίθουσά της, παρουσία του ύπουργού Πολιτισμού και Έπιστημών κ. Α. Άνδριανόπουλου, των Έκκλησιαστικών, Δημοτικών, Άστυνομικών Άρχων, βουλευτών και άλλων επισήμων, μίλησαν για τόν πράγματι σημαντικό σταθμό στην ιστορία του σωματείου ό πρόεδρος κ. Χρ. Βιορές, ό γεν. γραμματέας κ. Μελιδώνης, άπάγγειλε ό ποιητής - ήθοποιός Γ. Μετσόλης και συμμετείχε ή Χορωδία Νικαίας και άλλοι καλλιτέχνες του τραγουδιού. Άκολούθησε δεξίωση των προσκεκλημένων. Τήν Ένωση μας εκπροσώπησαν ό Γεν. Γραμματέας Κος Τ. Βεζυργιάννης και ή Κα Ναταλία Γκούφα, μέλος του Δ.Σ.

**ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
ΜΗ ΛΗΘΟΝΕΙΤΕ
ΤΙΣ
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΑΣ
ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ**

Στιγμιότυπο από τη Συνεστίαση των μελών των δύο Δ. Σ. της «Ίωνικής Έστίας» Θεσσαλονίκης και της «Ένώσεως Σμυρναίων».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΡΟΜΗ ΜΑΣ ΣΤΗ ΘΕΣ/ΝΙΚΗ

Λόγω περιορισμένου χώρου στην έφημερίδα μας, δημοσιεύουμε σήμερα έκτενέστερα την συνάντηση των μελών των Δ. Σ. της Ένώσεως μας με τούς εκπροσώπους της Ίωνικής Έστίας κατά τη διάρκεια της εκδρομής μας στη Θεσσαλονίκη. Έπί πλέον, φιλοξενοϋμε ευχαρίστως — έστω και καθυστερημένα — τό ρεπορτάζ από την εκδρομή των μελών της Ίωνικής Έστίας στο Καλλάκι τόν περασμένο Οκτώβρη.

Με την ευκαιρία της πραγματοποιηθείσης στη Βόρειο Έλλάδα εκδρομής της «Ένώσεως Σμυρναίων Άθηνών», κλιμάκιο του Δ. Συμβουλίου της «Ίωνικής Έστίας Θεσσαλονίκης» αποτελούμενο από τούς κ.κ. Γεώργ. Καρπούζα, Πρόεδρον, Ίωάν. Βαλκούμα, Γεν. Γραμματέα, Άνδρ. Μαυρουδή, Ταμία και Στωρ. Ίατριδή και Γεώργ. Βαλλιάνο, Συμβούλους, συναντήθηκε την 25η και 26η Οκτωβρίου 1980 στη Θεσσαλονίκη με κλιμάκιο του Δ. Συμβουλίου της «Ένώσεως Σμυρναίων Άθηνών», αποτελούμενο από τούς κ. κ. Κίμ. Παυλίδη, Πρόεδρο, Μιχ. Καλλιγέρη, Άντ/δρο, και Νατ. Γκούφα και Άθ. Κέντρο, Στ. Καραγιάννη Συμβούλους.

Μέσα σε εγκάρδια και φιλική άτμόσφαιρα έγινε άνταλλαγή άπόψεων επί διαφόρων θεμάτων άφορώντων και τά δύο Προσφυγικά Σωματεία και έγκαινιάσθηκε έτσι μιά στενότερη έπαφή και συνεργασία που θα συμβάλει στην ευδόωση των σκοπών τους που δέν είναι άλλοι από τη διατήρηση και περαιτέρω άνάπτυξη του μεταλαμπαδευθέντος από τις πέραν του Αιγαίου Πατρίδες, Έλληνικού Πολιτισμού της Άνατολής. Άκολούθησε συνεστίαση των μελών των δύο Δ. Συμβουλίων.

Έπ' ευκαιρία, ευχαριστούμε και δημοσιάζ τά μέλη του Δ.Σ. της Ίωνικής Έστίας για την θερμότερη φιλοξενία τους.

**Πρέπει όλοι οι
Σμυρνιοί
όπου κι' άν βρίσκονται
να γράψουν μέλη
της «Ένώσεως» μας
τά παιδιά τους.
Γιατί δέν πρέπει
να κοπούν οι ΡΙΖΕΣ
Δέν πρέπει να σβύση
ή ΠΑΡΑΔΟΣΗ
Δέν πρέπει να χαθούν
οί ΜΝΗΜΕΣ**

Τά μέλη της «Ίωνικής Έστίας» στο φυλάκιο της Κακαβιάς.

**Η ΊΩΝΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΤΟ ΚΑΛΠΑΚΙ ΗΠΕΙΡΟΥ**

Τήν 28η Οκτωβρίου 1980, κλιμάκιο του Δ. Συμβουλίου, τά μέλη και οί φίλοι της «Ίωνικής Έστίας Θεσσαλονίκης» στά πλαίσια των Έθνικών εκδηλώσεων της, επισκέφθηκαν τό Καλλάκι Ηπείρου. Κατέθεσαν διά του κ. Μιχ. Ίντζέ, επιτίμου Λυκειάρχου, στέφανον εκ δάφνης στο έκεί Μνημείον των πεσόντων του Έλληνοϊταλικού Πολέμου, άποτίοντας φόρον τιμής και εκφράζοντας την ευγνωμοσύνη τους προς τά νεκρά μόν άλλ' άθάνατα παιδιά της Ελλάδος του 1940, χάρις στους τιτάνιους άγώνες και τις θυσίες των οποίων διατηρήσαμε τό άγαθό της Έλευθερίας που καταξιώνει τά πάντα.

Μετά την κατάθεση του στεφάνου έγινε ενημέρωση επί του δάφους των μελών και φίλων της Έστίας από τόν Υποδιοικητή του 584 Τάγματος Πεζικού της 8ης Μεραρχίας κ. Γεώργιον Μπουκουβάλα που άναφέρθηκε στο Ιστορικό της Μεγάλης Μάχης του Καλλακίου που ύπήρξε ό τάφος των επιδρομέων.

Έν συνεχεία τά μέλη και οί φίλοι της Έστίας, επισκέφθηκαν τό Φυλάκιο της Κακαβιάς επί της Έλληνοαλβανικής μεθορίου, όπου διένειμαν δώρα στους εκεί φρουρούς των συνόρων μας.

Στην φωτογραφία στιγμιότυπο από την κατάθεση του Στεφάνου.

**ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ
ΤΩΝ ΝΕΟ-ΣΙΝΑΣΙΤΩΝ**

Τό Καππαδοκικόν Σωματεϊόν ή Νέα Σινασός πιστό εις τάς παραδόσεις του έτίμησε τόν περασμένο μήνα τη μνήμη του προστάτου και πολιούχου της Σινασός Άγίου Νικολάου. Τήν Κυριακήν 7 Δεκεμβρίου και ώρα 9η πρωινή έτελέσθη εις τόν Ίερόν Ναόν του Άγίου Κωνσταντίνου (πλατεία Δημοτικού Θεάτρου Παιραϊώς) πανηγυρική θεία λειτουργία μετ' άρτοκλασίας. Τήν έορτήν έτίμησε πλήθος πολύ και πολλοί έπίσημοι. Τήν Ένωσιν μας εκπροσώπησε ό Σύμβουλος κ. Α. Κέντρος.

ΕΙΠΩΘΗΚΕ

«Οί Έλληνες της Δυτικής Μικράς Άσίας αποτελούν τό άγνότερον τμήμα της Έλληνικής φυλής, όπερ καλλίρον διετήρησε τόν έθνικόν τύπον».

ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΟΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑΝΟΙ ΠΑΡΑΔΙΝΟΥΝ ΤΗ ΣΚΥΤΑΛΗ

Όταν ο άριστος απόφοιτος του Λυκείου της Προτύπου Εδαγγελικής Σχολής Ν. Σμύρνης της χρονιάς 79-80 'Αλέξανδρος Καλαμαρίδης ανέβηκε στο βήμα των όμιλητών και δήλωσε πως ο ίδιος και άλλοι 18 απόφοιτοι συμμαθηταί του επιθυμούν να έγγραφον στο Σύλλογο των Φοιτησάντων εις την Εδαγγελική Σχολή Σμύρνης. Βαθεία συγκίνηση κατέλαβε όλους τους παρευρεθέντας στη σεμνή τελετή της βραβεύσεώς τους...

Ήταν ή στιγμή που οι ελάχιστοι τελευταίοι απόφοιτοι του μεγάλου Πνευματικού Ίδρυματος της Μικρασίας, της κιβωτού που διαφύλαξε επί αιώνες ολοζώντανη την έθνική και θρησκευτική συνείδηση του υπόδουλου Έλληνισμού, όπως χαρακτηριστικά ανέφερε στην όμιλία του ο Πρόεδρος του Συλλόγου κ. 'Αλέξανδρος Βεζυργιάννης, έβλεπαν το δράμα να ζωντανεύει.

Έβλεπαν τις μνήμες να διατηρούνται άσβεστες. Γιατί όσο υπάρχουν μνήμες, υπάρχουν και έλπίδες...

Όλα ταυτα συνέβησαν στην αίθουσα τελετών της Προτύπου Εδαγγελικής Σχολής Ν. Σμύρνης κατά τη διάρκεια σεμνής γιορτής που οργανώθηκε από το Σύλλογο των Φοιτησάντων εις την Εδαγγελική Σχολή Σμύρνης το πρωί της Κυριακής 14 Δεκεμβρίου 1980.

Ο σκοπός αυτής της γιορτής ήταν ή υλοποίηση της απόφασως του Διοικητικού Συμβουλίου των Εδαγγελικών να τιμήσουν με χρηματικά βραβεία τους 3 πρώτους απόφοιτους του Λυκείου της χρονιάς 79-80 και με τιμητικά διπλώματα τους επόμενους τέσσερις. Η άπονομή θά καθιερωθή να γίνεται κάθε χρόνο.

Κατά την εκδήλωση μίλησαν ο Γενικός Δ/ντής της Σχολής κ. Παπαθεοδώρου αναπτύξας δι' άλλων την σπουδαιότητα της απόφασως των Εδαγγελικών να τιμήσουν τους διακρινθέντας απόφοιτους της προτύπου, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη εγγενικής άμλλας μεταξύ των μαθητών, και την τεραστιαν σημασιαν της έγγραφης των εις τον ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΣΑΝΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΝ ΣΧΟΛΗΝ ΣΜΥΡΝΗΣ δια να συνεχίσουν το έργον των υπερηλικών μελών του.

Στη συνέχεια μίλησε ο Πρόεδρος του Συλλόγου κ. 'Αλέξανδρος Βεζυργιάννης, αναφερθείς εις το ιστορικό της ίδρύ-

σεως και της δράσεως της Μεγάλης Σχολής της Σμύρνης από το 1733 έως το μοιραίο 1922, δύο αιώνες περίπου μορφώσεως χιλιάδων μαθητών, και εις την μεγάλην επιτυχίαν του Συλλόγου όφειλομένη εις τον Γ. Γραμματέα κ. Γιάννη 'Ακριθάκη, Δημοτικό Σύμβουλο 'Αθηναίων, να ονομασθή ή πλατεία της συμβολής των Λεωφόρων Β. Σοφίας και 'Αλεξάνδρας «ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ».

Τέλος ο Γ. Γραμματέας κ. Γιάννης 'Ακριθάκης αναφέρθη εις τους σπουδαίους απόφοιτους της Σχολής, διαπρεπείς Έλληνας, αναφέρας σωρείαν ονομάτων διακριθέντων εις τον πνευματικόν, οικονομικόν, επιστημονικόν, έμπορικόν κ.λ.π. εν γενει βίον της Ελλάδος.

Εις την εκδήλωσιν παρέστησαν τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων της προτύπου Εδαγγελικής, του Συλλόγου των Φοιτησάντων εις την Εδαγγελική Σχολή Σμύρνης, της Ένώσεως Σμυρναίων, ως επίσης πλήθος απόφοιτων της περυσινής χρονιάς και επετεινών τελειοφοιτών μετά των γονέων των ως και πολλά μέλη των προαναφερθέντων Συλλόγων.

Οί τιμηθέντες είναι κατά σειρά οί κάτωθι:

- 1) 'Αλέξανδρος Καλαμαρίδης 19, 6/12: Χρηματικόν βραβείον 8000
- 2) Εύθυμος Εύθυμιάδης 19, 5/12: Χρηματικόν βραβείον 6000
- 3) 'Αγγελος Κουτσομιχάλης 19, 4/12: Χρηματικόν βραβείον 4000
- 4) Γεώργιος Κατσιλιέρης 19, 3/12: Τιμητικόν δίπλωμα
- 5) Θεόδωρος Καλλιμάνης 19, 2/12: Τιμητικόν δίπλωμα
- 6) 'Αθανάσιος Δήμας 18, 11/12: Τιμητικόν δίπλωμα
- 7) Νικόλαος Βλαχόπουλος 18, 8/12: Τιμητικόν δίπλωμα

Μετά την άπονομήν που έγγενετο από τον Πρόεδρο κ. Βεζυργιάννη και τον Γ. Γραμματέα κ. 'Ακριθάκη εν μέσω συγκινητικής ατμόσφαιρας, άκολούθησε δεξίωσις. Φεύγοντας όλοι έκαναν την ίδια ευχή. Είθε οί παραλαβόντες σήμερα την σκυτάλην «με χρόνια με καιρούς» να ξαναστήσουν τη πνευματική κιβωτό στα 'Αγια χρώματα της 'Ιωνίας.

ΤΑΚΗΣ ΒΕΖΥΡΓΙΑΝΝΗΣ

ΟΙ ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ ΤΟΥ Κ. Ι. Κ. ΑΚΡΙΘΑΚΗ

(Συνέχεια από την σελίδα 3)

των 7.30 π. μ. δια να μεταβώ εις την Σμύρνην, όπου είραζόμην το καλοκαίρι που δέν είχαμε σχολείο, εις γραφείον εξαγωγής σταφίδας, τον Σεπτέμβριον δε έπρόκειτο να έλθω εις τάς 'Αθήνας για να συνεχίσω τάς σπουδάς μου, διότι όφείλω και τούτο να έπισημάνω, ή 'Ελληνική Διοίκσις κατ' έντολήν της Κυβερνήσεως 'Αθηνών, δέν έχορήςγει εις τους νέους διαβατήρια, ενώ τούς ήτο γνωστόν ότι το μέτωπον είχε καταρρεύσει και επέκειτο ή εκκένωσις της Σμύρνης.

Μόλις το τραίνο των 7.30 π. μ. άνεχώρησε από τον σταθμόν ήκούσθησαν πυροβολισμοί και οί πρώτοι τσέτες του Μπεχλιβάν εισήρχοντο εις τον Βουρνόβα. Η από την προηγούμενη βραδυά σχηματισθείσα πολιτοφυλακή είχε την άφέλειαν να μεταβή εις την θέσιν Τσαμάκι, εις τα πρόθυρα του χωριού μας, για να παραδώση ειρηνικά το χωριό μας και τους κατοίκους του εις τους επερχομένους κατακτητάς διότι ένόμισαν οί άθδοι και άπλοϊκοί πατριώτες μου ότι είχαν άπέναντί των πολιτισμένων και σύγχρονων στρατόν και όχι άγρίους σφαγείς.

ΕΝΑΣ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΔΙΣΚΟΣ

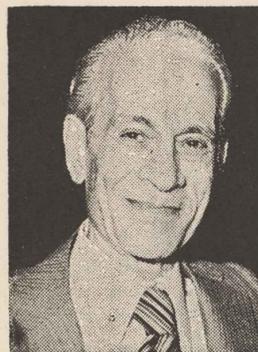
ΑΠΑΝΘΙΣΜΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ

Στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών άνήκει και το Μουσικό Λαογραφικό Αρχείο. Και τα δύο ιδρύθηκαν στη δεκαετία του '30 από τη Μέλω Μερλιέ (1890-1979). Για πρώτη φορά το Κέντρο εκδίδει δισκο με άπάνθισμα από τις Μικρασιατικές του ήχογραφήσεις. Πρόκειται για 16 κομμάτια που τραγουδήθηκαν ανάμεσα στα 1930-1965, από την πρώτη γενιά των προσφύγων με τον πιο αυθεντικό τρόπο. Στα κομμάτια αυτά αντιπροσωπεύονται οί περιοχές Σμύρνης, Αϊβαλιού, Προποντιδας, Καππαδοκίας κι' ιδίως του Πόντου. Η επίμελεια του δίσκου έγινε από τον Μάρκο Φ. Δραγούμη και τον Γρηγόρη Ν. Φαληρέα. Ο δίσκος συνοδεύεται από πλούσιο επεξηγηματικό και φωτογραφικό υλικό, καθώς και τα πλήρη κείμενα των τραγουδιών και σε άγγλική μετάφραση.

Κεντρική διάθεση δίσκου POP ELEVEN, Σκουφά 15.

Ο δίσκος διατίθεται και στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, Ναυαρίνου 14, 'Αθήνα, Τηλ. 3614-155

ΠΕΝΘΗ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ
ΓΙΑΝΝΗ ΧΑΠΠΑ

Δύο χρόνια πέρασαν από τον άδόκητο θάνατο του άξεχαστου Γεν. Γραμματέα της Ένώσεώς μας Γιάννη Χάππα, τον άνθροπο με τη χρυσή καρδιά και τα άνώτερα άνθρωπιστικά και πατρικά αισθήματα.

Σεβδικιαλής την καταγωγή, κατέφυγε στην Ελλάδα το 1922, μετά την Μικρασιατική καταστροφή, εγκατασταθείς με την οικογένειά του στην 'Αθήνα, όπου έσπούδασε Κοινωνιολογία, μετά την άποφοίτησή του από το Γυμνάσιο. Προσληφθείς από το Πατριωτικό Ίδρυμα Προστασίας του Παιδιού, στην άρχή υπηρέτησε σαν υπάλληλος και κατόπιν σαν προσωπάρχης, αναπτύξας ζηλευτή δραστηριότητα με λαμπρά άποτελέσματα για τον προορισμό και τις επιδιώξεις του Ίδρυματος. Μετά εϋδόκιμο επαινετή υπηρεσία άρκετών έτών, άπεχώρησε λόγω υγείας και άργότερα διορίστηκε Διευθυντής της Έταιρίας Νέων Ψυγείων ο «ΑΙΜΟΣ».

Έν συνεχεία εξέλεγη παμψηφεί, Πρόεδρος της Ένώσεως Βιομηχάνων Ψύχους.

Λάτρης της Μικρασιατικής 'Ιδέας από πολλά χρόνια υπηρέτησε σαν Σύμβουλος και Γενικός Γραμματέας της Ένώσεως Σμυρναίων, αναπτύξας άκούραστη δραστηριότητα για την πραγματοποίηση και την επιτυχία του σκοπού του Σωματείου μας και του Έθνικού Μουσείου του Έλληνισμού της 'Ανατολής.

«Είς μνημόσυνον αιώνιον εσται δίκαιος».

Ό Πατριάρχης 'Ιεροσολύμων Βενέδικτος Α' πέθανε τον περασμένο μήνα από καρδιακή προσβολή στο νοσοκομείο «Χαντασάκ» στην 'Ιερουσαλήμ, σε ηλικία 88 έτών.

Ο Βενέδικτος, κατά κόσμον Βασίλειος Παπαδόπουλος, γεννήθηκε στο χωριό Τσεσεβίριο της Προύσσας (έπαρχία Νικομηδειας) το 1892. Στα 'Ιεροσόλυμα πήγε στις 25 Νοεμβρίου 1906. Εκεί φοίτησε στην 'Ιερατική Σχολή και πήρε το δίπλωμά του το 1914. Τόν ίδιο χρόνο έκάρι μοναχός, πήρε το όνομα Βενέδικτος και την άλλη μέρα χειροτονήθηκε διάκονος στο Ναό του Γολγοθά από τον μητροπολίτη Πτολεμαΐδος Καλαδίωνα.

Μετά την άπαγωγή του άειμνηστου Πατριάρχη Δαμιανού και της Συνόδου στη Δαμασκό, πήρε κι' ο Βενέδικτος την όδο της έξορίας. Στις 23 Δεκεμβρίου 1918 επέστρεψε στα 'Ιεροσόλυμα και ανέλαβε υπηρεσία στα γραφεία του Πατριαρχείου. Στις 9 Σεπτεμβρίου 1921 ήρθε στην 'Αθήνα για να συμπληρώει τις σπουδές του. Πήρε πτυχία Νομικής, Οικονομικών και Πολιτικών 'Επιστημών και Θεολογίας.

Το 1927 πήγε στη Λαζάνη ως αντιπρόσωπος του Πατριαρχείου στο πανχριστιανικό συνέδριο «Πίστις και Τάξις».

Τόν Φεβρουάριο 1929 διορίστηκε έξαρχος του Παναγίου Τάφου στην 'Αθήνα και τον Οκτώβριο του ίδιου έτους χειροτονήθηκε στο βαθμό του πρεσβυτέρου κι' άμέσως πήρε το άξίωμα του άρχιμανδρίτη.

Στις 17 Φεβρουαρίου 1946, κλήθηκε στα 'Ιεροσόλυμα και διορίστηκε μέλος της 'Ιερής Συνόδου.

Τόν Μάρτιο 1951 χειροτονήθηκε στο βαθμό του άρχιερέα, στον Ναό της 'Αναστάσεως και εξέλεγη 'Αρχιεπίσκοπος Τιβεριαάδος. Στις 29 'Ιανουαρίου 1957 εξέλεγη Πατριάρχης 'Ιεροσολύμων και ένθρονίστηκε τη 1η Μαρτίου 1957.

Έτυχε πολλών άκρίσεων, μεταξύ αυτών του Μεγαλόσταυρου του Βασιλέως Γεωργίου και του Πατριαρχείου 'Αντιοχείας, του 'Ανωτάτου παρασήμου του Βασιλέως της 'Ιορδανίας, της Δημοκρατίας του Λιβάνου, του Τάγματος του 'Αγίου Διονυσίου Ζακύνθου, του Τάγματος 'Αγίου Γεωργίου και άλλων.

Ο εκλιπών Πατριάρχης άσχολήθηκε με τη συγγραφή θεολογικών, ιστορικών και νομικών μελετών και θεμάτων.

Ο Πατριάρχης 'Ιεροσολύμων Βενέδικτος Α'.

ΚΡΑΤΙΚΟ ΒΡΑΒΕΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Με περηφάνεια αναγγέλλουμε ότι ο Χρήστος Σαμουηλίδης βραβεύτηκε με το Β' κρατικό βραβείο διηγήματος για το βιβλίο του «Πέρα στην 'Ανατολή». Το πρώτο πήρε ο Βασίλης Βασιλικός για το βιβλίο του «Το τελευταίο άντιο».

Θά πρέπει να σημειωθεί ότι τα χρηματικά έπαθλα των βραβείων είναι: για κάθε πρώτο βραβείο 100.000 δρχ. και για κάθε δεύτερο 60.000 δρχ.

Ο Χρήστος Σαμουηλίδης γεννήθηκε στο Κιλκίς από γονείς Ποντίους που κατάγονται από το Κούρς του Καυκάσου. Σπούδασε φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και εργάστηκε σαν καθηγητής στη Μέση 'Εκπαίδευση καθώς και σαν λαογράφος στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών. 'Ασχολήθηκε με όλα τα είδη σχεδόν του λόγου και με τη λαογραφική επιστήμη.

ΒΙΒΛΙΑ - ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Νίκου Μηλιώρη «ΑΠΟΗΧΟΙ ΤΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΥ ΟΛΘΕΡΟΥ ΣΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ», 'Αθήνα 1980, σελ. 150.

Νίτσας Παραρά Εϋτυχίδου «ΑΚΡΟΚΕΡΑΜΟΙ ΚΑΙ ΙΕΡΕΜΙΑΔΕΣ», Ποιήματα, 'Αθήνα 1980, σελ. 83.

Παύλου Φλώρου «ΧΩΡΕΣ ΤΩΝ ΚΕΛΤΩΝ» Ταξίδια, 'Αθήνα 1980, σελ. 256.

Χρήστου Κατσιγιάννη ΑΦΩΤΕΣ ΚΑΙ ΑΦΩΝΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ», Ποιήματα, 'Αθήνα, σελ. 64.

Ηρώ Γεωργιάδη-Λαμπρή «ΚΥΝΗΓΗΜΕΝΟΙ», Διηγήματα, 'Αθήνα 1980, σελ. 96.

β) Εφημερίδες: 'Ακρίτας — Έργατο-Υπαλληλική Φωνή — Καινή Κτίσις — ΚΕΡΚΥΡΑ — Κήρυξ της Νέας Σμύρνης — Λέσβος — Νέα Έποχή — Η Νίκη — Οί Νικητές — Ορθόδοξος Τύπος — Προσφυγικός Κόσμος — Τριγλιανά Νέα — Συναστική Φωνή — Σιφναϊκή Φωνή — Σύγχρονη Σκέψη — Φωνή της Μαγνησίας.

γ) Περιοδικά: 'Αγροτική — Δελτίο Κέντρου Κωνσταντινουπολιτών — 'Ο Ποιμής (Μυτιλήνη) — Ποντιακή Έστία — Σύγχρονη Σκέψη — Σμύρνα.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Στο υπ' αριθμόν 213 φύλλο της «Μικρασιατικής Ηχώς» κατεχωρήθη εξ άβλαβίας στη στήλη ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ Στέφανος Στεφανόπουλος «Νέα Έφεσσο», 'Αθήνα 1965 άντί του όρθου Στέφανος ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

Η ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ

Με μεγάλη χαρά σας πληροφορούμεν ότι η Ένωσίς μας, όπως κάθε χρόνο και έφετος, αποφάσισε να συγκεντρωθούμε διά να κόψουμε την πατροπαράδοτη Σμυρναϊκή Βασιλιόπιττα.

Κατά την εκδήλωσίν μας αυτήν η Ένωσις θα τιμήση έφετος διακεκριμένους Μικρασιάτας Άκαδημαϊκούς, Συμβούλους Έπικρατείας, ως και τον Πρύτανιν και τους Καθηγητάς του Έθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Άθηνών.

Η συγκέντρωσίς μας θα γίνη εις τας 28 Ιανουαρίου 1981, ήμέραν Τετάρτην και από ώρας 6 μέχρι 9.30' μ.μ., εις τας αίθουσας του Ξενοδοχείου «Μεγάλη Βρετανία».

Έκτος από την Βασιλιόπιττα και τὰ γνωστά άετουδάκια, θα παρατεθῆ τσάι ή καφές μ' ένα πιάτο έκλεκτά βουτήματα. Το αντίτιμον συμμετοχής ώρίσθη εις δρ. τετρακοσίας (400) κατ' άτομο.

Παρακαλούμεν όπως όλοι όσοι επιθυμούν να μετάσχουν εις την συγκέντρωσίν μας δηλώσουν έγκαιρως εις την Γραμματεϊάν της Ένώσεώς μας (Καρύτση 3), διερχόμενοι προσωπικώς κατά τας έργασίμους ήμέρας και από ώρας 9.30' - 12.30' π.μ. Κατά την δήλωσιν θα καταβάλλεται όπωςσδήποτε τὸ πλήρες αντίτιμον τῆς συμμετοχής και θα παραδίδεται εις τούς δηλοῦντας σχετική απόδειξις.

Δηλώσεις θα γίνωνται δεκταί μέχρι και τῆς 24ης Ιανουαρίου 1981. Πέραν τῆς ήμερομηνίας ταύτης δέν θα γίνωνται δεκταί ούτε δηλώσεις συμμετοχής ούτε άκυρώσεις δηλώσεων και τουτο διότι εἴμεθα ύποχρεωμένοι την ήμερομηνίαν ταύτην να δώσωμεν ύπευθύνως εις τὸ Ξενοδοχείον τὸν άκριβῆ αριθμὸν τῶν ατόμων τὰ όποια θα συμμετάσχουν εις την συγκέντρωσιν.

Άθῆναι τῆ 7 Ιανουαρίου 1981

Ο Πρόεδρος
ΚΙΜΩΝ ΠΑΥΛΙΔΗΣ

Ο Γεν. Γραμματεὺς
ΤΑΚΗΣ ΒΕΖΥΡΓΙΑΝΝΗΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΕΟΡΤΗ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΑΓΙΟΥ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ

Όπως κάθε χρόνο και έφετος ή Ένωσίς μας θα τιμήση την μνήμην του Πολιούχου Σμύρνης Άγ. Πολυκάρπου.

Εις τας 23 Φεβρουαρίου, ήμέραν Δευτέραν, έορτήν του Άγίου και ώραν 6ην μ.μ. θα συγκεντρωθώμεν εις τὸν Ίερόν ναόν του Άγ. Γεωργίου Καρύτση, όπου θα ψαλλῆ ειδικὸς για την Ένωσίν μας έσπερινὸς και θα γίνη άρτοκλασία.

Έν συνεχείᾳ άπαντες οί παρευρισκόμενοι θα μεταβώμεν εις τὰ γραφεΐα τῆς Ένώσεώς μας, όπου ο έκλεκτὸς φίλος μας κ. Μαρίνος Ξηρέας θα όμιλήση δι' όλίγων διά τὸν βίον και τὸ μαρτύριον του Άγ. Πολυκάρπου. Τέλος θα διανεμηθὸν τὰ άρτίδια και θα προσφερθῆ άναψυκτικόν.

Παρακαλούμεν όπως παρευρεθῆτε εις την παραδοσιακήν αυτήν εκδήλωσιν τῆς Ένώσεώς μας, διά να τιμήσωμεν την μνήμην του Άγίου μας.

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Έλπίδα να γυρίσουμε πίσω καμιά'
δέν υπάρχει για μᾶς ή Ίθάκη.
Στὰ ρημαγμένα σπίτια τὰ τζάκια σβυστά,
χωρίς καπνὸν άναθρώσκοντα.
Στεῖρες πεθυμῆς
κυκλοφοροῦνε στὰ όνειρα τῆς νύχτες
Τούρκεψε ή Πόλη.
τούρκεψε'
έτσι τῆ ζωῆ μας τελειώνουμε πρόσφυγες'
και μόνον από σκοπιμότητα
για να μην ξεχαστεῖ
καημὸς ποὺ μᾶς έκαψε
μιλοῦμε κάποτε κάποτε,
στὰ παιδιὰ μας,
για την Ίθάκη.

ΡΙΤΑΣ ΜΗΛΙΩΡΗ

ΔΩΡΕΕΣ

- Έπὶ τῆ συμπληρώσει 7ετίας από τὸ θάνατο τῆς προσφιλοῦς συζύγου του Ἡροῦς, ο Κοσ Έπαμεινώνδας Ἀναστασόπουλος προσέφερε για τὸς σκοποὺς τῆς Ένώσεώς μας δρχ. 5.000
- Στῆ μνήμη τῆς ἀδελφῆς του, Κας Ἡροῦς Εὔστρατιου, ο κ. Χριστόφορος Εὔστρατιου δρχ. 5.000
- Στῆ μνήμη τῆς μητέρας τους Μαρϊάνθης Θεοδωρίδης, ο Κοσ Γιάννης Μ. Θεοδωρίδης και ή Κα Εὔθυμία Τεχριτζόγλου δρχ. 3.000
- Έπὶ τῆ συμπληρώσει διετίας από τὸ θάνατο του ἀδελφοῦ τῆς Ἰωάννης Ν. Χάππα Γεν. Γραμματέα τῆς Ένώσεως Σμυρναίων, προσφορά, στῆ μνήμη του για τὸς σκοποὺς τῆς Ένώσεως, ή Κα Ἀμάλη Χάππα δρχ. 2.000
- Για τὸ άρχειό μας, ή Κα Χριστίνα Στεφ. Βεινόγλου δώρησε στὴν Ένωσή μας τρεῖς παλιές φωτογραφίες από τὸ Κορδελιό, καθὼς και ένα εισιτήριο από τὸ τράμ τῆς Σμύρνης και μία απόδειξη συστημένης ἐπιστολῆς Ταχυδρομείου Σμύρνης.
- Άλλη μία προσφορά για τὸ άρχειό μας, τῆς Κας Κωνσταντίνας Σπ. Σάφου, τὸ γένος Ἀθαν. Κλειδαροπούλου, μουσικοῦ από τὸ Ἀϊβαλί, δύο παλαιῶν φωτογραφιῶν από τῆς Κυδωνίες ή μία του Φαλήρου και ή ἄλλη εικονίζει τὸ δρόμο του Ἁγίου Νικόλα.

Ο κ. Ἐμμανουήλ Καλοπαϊδης πλουτίζοντας τὸ άρχειό τῆς Ένώσεως μας δώρησε τὸ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ του τῆς ΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ, με ήμερομηνία 15.6.1921.

ΤΟΥΣ ΔΩΡΗΤΕΣ
ΘΕΡΜΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ

ΒΡΑΒΕΙΑ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ

Χρυσὸ Μετάλλιο στὴν «Ἐστία Νέας Σμύρνης» για την 50ετή δραστηριότητά της στὸν πνευματικὸ, κοινωνικὸ και έθνικὸ τομεα.

Βραβεῖο στὸν κ. Πάνο Χολδέζο, Πρόεδρο του Ἰδρυματος «Ἐστία Νέας Σμύρνης» για την πολυετή πνευματική, πολιτιστική και φιλανθρωπική δραστηριότητά του.

Ἐπαινος στὸν κ. Ἐμμανουήλ Μεγαλοκονόμου για τὸ άρχειό φωτογραφιῶν από την παλιά Σμύρνη.

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ

Μηνιαία έκδοση τῆς
«ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ»

Ἀποστέλλεται δωρεάν
στὰ μέλη τῆς

Διεύθυνση
ὁδὸς Καρύτση ἀριθ. 3
Τηλέφ. 32.28.480
Άθῆναι 124

Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ
Μιχαήλ Καλλιγέρης
Ναταλία Γκούφα
Τάκης Βεζυργιάννης

Υπεύθυνος έκδόσεως
Β. Γκούφας
Δεινοκράτους 31
Τηλ. 72.71.92

Υπεύθυνος Τυπογραφείου
Α. ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ
Ρήγα Παλαμῆδου 5 — Ἀθῆναι